

Tekenen in de Tijd 53

26 juli-1 augustus 2020

Vorige week verscheen een Vaticaans document over de coronacrisis. Erik Borgman vindt het positief dat duidelijk voor ruimhartigheid en solidariteit wordt gepleit. Zeker gezien het heersende klimaat, waarin wij degenen die om hulp vragen steeds de maat willen nemen.

Afgelopen woensdag, 22 juli, was het feest van Maria Magdalena. Als degene die volgens het Johannesevangelie (20,18) aan de apostelen Jezus' verrijzenis verkondigt – apostel voor de apostelen – is zij een patrones voor de domicanenorde. Als degene die Jezus' voeten zalfde 'met het oog op zijn begrafenis' (Johannes 11,8) geldt zij tevens als degene die in haar activiteiten in het bijzonder verbonden is met Jezus' lijden. Daarom werd op die dag in het Vaticaan een document gepubliceerd over menselijke gemeenschap ten tijde van de corona-epidemie. Solidariteit met de pijn en de moeite van anderen staat in dit document centraal.

Titel van het document is *Menselijke gemeenschap ten tijde van de pandemie* en is uitgebracht door de Pauselijke Academie voor het Leven. De titel verwijst naar een brief die paus Franciscus op 6 januari 2019 aan de Academie stuurde. Deze begint met de zin: 'De menselijke gemeenschap is Gods droom van vóór de schepping van de wereld'. De paus gaf als zijn wens te kennen dat de Academie bij haar studies deze droom centraal stelt. Dat probeert zij in dit nieuwe document inderdaad te doen, maar dat is niet eenvoudig. Want, zoals dit document begint: 'Covid-19 heeft de hele wereld in een desolate staat gebracht.'

Ik schreef elders een korte beschouwing over de achtergronden en de inhoud van het document. Wie daarover meer wil weten, kan kijken op www.debezieling.nl. De belangrijkste les die de pandemie ons volgens het document leert, is dat onze pretentie dat wij alleenstaande en zelfstandige monaden zijn, op leren voeten rust. Het document is sceptisch over de mogelijkheid dat een vaccin kan zorgen dat alles weer wordt zoals het vóór de Covid-19-uitbraak was. Met de kwetsbaarheid die wij hebben moeten herontdekken, zullen we moeten leven. De pandemie kan zorgen voor een wedergeboorte, een nieuwe koestering van het leven dat kwetsbaar en daarom kostbaar is. Dat het een geschenk is en nooit een eigendom wordt waarover naar willekeur beschikt kan worden. Voor de Engelse tekst van het document, zie http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_academies/acdlife/documents/rc_pont-acd_life_doc_20200722_humanacomunitas-erapandemia_en.html.

Na een voorjaar waarin we enerzijds gedwongen stilvielen en dat anderzijds vol spanning was en in zoverre onrustig, wordt ons ook in de zomer weinig rust gegund. Overall is angst en op verschillende plaatsen zijn er aanwijzingen voor een nieuwe corona-uitbraak. Tegelijkertijd lijkt vooral te worden geprobeerd om de onzekerheid te negeren. Het lijkt inderdaad een taak van de kerk om te helpen deze onzekerheid wel onder ogen te zien en zo te ontdekken dat ermee te leven valt. Daarbij kunnen we leren van mensen die meer dan wij gewend zijn in onzekerheid te verkeren.

Ik zie zelf de moeite die premier Rutte had om akkoord te gaan met ondersteunende maatregelen voor landen die sterker dan wij door de gevolgen van Covid-19 getroffen zijn, vorig weekend, als een gebrek aan inzicht in hoe het leven in elkaar zit. Er is onzekerheid, wie getroffen wordt door de omstandigheden heeft dat niet aan zichzelf te wijten en wie minder zwaar getroffen wordt, heeft het al helemaal niet aan zichzelf te danken! Natuurlijk moet er geen belastinggeld naar de maffia

vloeien of worden gebruikt om overbodige banen in een inefficiënt ambtenarenapparaat in stand te houden. Maar iemand die hulp vraagt laten weten dat die eerst nog maar eens moet bewijzen deze hulp waard te zijn, dat staat haaks op het evangelie wat mij betreft. Wie in nood is, moet geholpen worden. De discussie kan gaan over hoe dat het beste kan gebeuren, maar niet of het wel moet gebeuren. – Lang niet van elk kerkelijk document word ik vrolijk, maar dat er van kerkelijke zijde zo duidelijk en vrijmoedig voor ruimhartigheid wordt gepleit, is onder de huidige omstandigheden wat mij betreft een opsteker.

Erik Borgman, lekenDominicaan
voorzitter van de Programmaraad van het Huis van Dominicus